

Το παιχνίδι και η τέχνη ως μέσο συμπερίληψης Το ζωντανό Μουσείο της φύσης ξεφυλλίζει τα λευκά βιβλία των παιδιών μέσω των μουσειοπαιδαγωγικών προγραμμάτων

Μουζάκη Βασιλική Νεφέλη

Πτυχιούχος Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού
Πανεπιστήμιο Αιγαίου Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Email: basilikemouzake@gmail.com

Η μελέτη αφορά στην ανάπτυξη της προσωπικότητας των παιδιών με ελλειμματική ακοή η και πλήρη απώλειά της. Λαμβάνει υπ' όψη τα ευχάριστα και τα δυσάρεστα συναισθήματα τα οποία βιώνουν τα παιδιά σε σχέση με τις εμπειρίες τους και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς τους. Σκοπός είναι η βιωματική εμπειρία των συναισθημάτων να οδηγήσει στην αποδοχή, επεξεργασία και απόρριψη των κακών, βελτίωση του εαυτού, βελτίωση της αυτοκτίμησης και αναγνώριση της προσωπικής μοναδικής αξίας τους. Η τριλογία μέσω της οποίας αναπτύσσεται η διαθεματική έρευνα είναι η νοηματική, η μουσική και τα πέντε στοιχεία της φύσης κατά την διάρκεια των εποχών

Η μουσική, αναπόσπαστο στοιχείο της φύσης, γίνεται αντιληπτή με παλμικές δονήσεις. Η φύση είναι ένα σημαντικό και πλούσιο ακουστικό περιβάλλον το οποίο μέσω των φυσικών εντάσεων διεγείρει την αντίληψη της μουσικής. Σε συνδυασμό με δράσεις, οπτικές και κινητικές δίνεται η δυνατότητα επικοινωνίας και έκφρασης. Στόχος είναι να γίνει αισθητή η μελωδία της φύσης και να αποδοθεί μέσω της σημειογραφίας. Μια σημαντική πρόταση είναι να γίνει αυτή η δραστηριότητα σε κάποιο μουσείο, που η κάθε αίθουσα να έχει την δικιά της εποχή και αυτά τα παιδιά, να εξελίσσουν την ακοή τους μέσω των αισθήσεων. Η γνωριμία με τους ήχους της φύσης μέσω της περιπλάνησης είναι μια σημαντική εμπειρία. Ο ήχος του αέρα για παράδειγμα μπορεί να γίνει κατανοητός μέσω της αφής, μέσω της πίεσης που ασκεί στο δέρμα και μέσω της κίνησης που γίνεται αντιληπτή με την όραση. Αγγίζοντας μια ηχητική πηγή έχουμε το ίδιο

αποτέλεσμα. Ξεκινώντας από αυτές τις πρώτες εμπειρίες και μιλώντας στα παιδιά με την νοηματική δίνεται στην συνέχεια η δυνατότητα της εμπειρίας πιο σύνθετων ήχων.

Ο Karl Orff υποστηρίζει πως στη νοηματική επικοινωνία, η γλώσσα του σώματος αποτελεί εργαλείο για την μουσική εκπαίδευση. Το ολοκληρωμένο εκπαιδευτικό του σύστημα περιγράφεται και αναλύεται στο έργο του "Orff – Schulwerk" «Σχολική εργασία» (Taylor, 2012). Θεωρείται μια καινοτόμος μέθοδος στην μουσική εκπαίδευση, ενώ αποτελεί χρήσιμο υλικό για τους εκπαιδευτικούς ακόμη και εκείνους που διδάσκουν τα παιδιά με ελλειμματική ακοή. Αυτό θα επιτευχθεί μέσα από διάφορες δραστηριότητες υπό την επίβλεψη ειδικού μουσικοπαιδαγωγού (Μουζάκη, 2022). Έτσι ο πολιτισμός μετατρέπεται σε εκπαιδευτικό εργαλείο που ενεργοποιεί ολιστικά τον μαθητή σε κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης (Αργυρίου, Μ.)

Μια προσέγγιση είναι ότι, η μίμηση και η ζωγραφική μπορεί να επιτύχουν την ψυχοσυναισθηματική εξέλιξη των παιδιών ώστε να αγαπήσουν τον εαυτό τους και επιτυγχάνεται μέσω της συγκεκριμένης δραστηριότητας στην οποία κάνω αναφορά στο βιβλίο μου. Τα παιδιά στην δραστηριότητα θα μιμηθούν τα στοιχεία της φύσης, και θα συσχετίσουν την ζωγραφική με μια νότα της μελωδίας για να βγει ο ανάλογος ήχος μέσω της μουσικής. Η ζωγραφική θα ζωντανέψει τους ήχους. Στην διαδικασία σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η γλώσσα του σώματος. Η δραστηριότητα της ζωγραφικής μπορεί να συνδυαστεί με τον χορό: κάποιος μπο-

ρεί να ζωγραφίζει καθώς χορεύει. Με αυτόν τον τρόπο τα παιδιά έχουν την δυνατότητα να μεταδώσουν τον τρόπο της σκέψης και των συναισθημάτων τους χωρίς την χρήση του λόγου. Σε κάποιο σχολείο ή σε κάποιο Μουσείο η διαδικασία αυτή θεωρείται σημαντική για την εκπαίδευση, την έκφραση, την κοινωνικοποίηση παιδιών.

Για αυτούς τους λόγους στο βιβλίο μου αναγράφω πως, η μουσική ενώνει τους ανθρώπους και πως τα παιδιά που δεν ακούν, μπορούν να ακούσουν με έναν δικό τους μοναδικό τρόπο, καθώς όλοι οι άνθρωποι είμαστε μοναδικοί και ξεχωριστοί, αφού ακούμε και βλέπουμε με τα δικά μας μοναδικά χαρίσματα ωστόσο αποκτούμε την αξία μας με τη δύναμη της φύσης και την αγάπη προς σε αυτήν αντίστοιχα. Έτσι και αυτά τα παιδιά εξελίσσονται διαδραστικά.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αργυρίου, Μ. (2018) *Η Μουσική Παιδεία Ως Εφαρμοσμένη Πολιτιστική Πολιτική Και Πρακτική Στο Χώρο της Εκπαίδευσης*, Θεσσαλονίκη: Γράφημα.

Κορομηλάς, Δ. (2020). *Σύνθεση και Παραγωγή Μουσικής με Ενσωμάτωση Ηχοτοπίου από το Ορος Κάκαβος*, Πάτρα: Σχολή εφαρμοσμένων τεχνών ακουστικός σχεδιασμός-ψηφιακός ήχος

Μουζάκη, Β.Ν. (2022). *Μουσικό παιχνίδι με παιδαγωγικούς όρους στη προσχολική ηλικία* Ρόδος: Πανεπιστήμιο Αιγαίου Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού Πανεπιστήμιο Αιγαίου